

Socialnämnden
Tjänsteskrivelse till Socialnämnden

Datum: 2026-01-15

Diarienummer:
SCN-2026-00046

Handläggare:
Benjamin Jiglund, Karin Allard, Sandra Thorngren
& Helena Falk Matej

Plan för uppföljning av utförare 2026

Förslag till beslut

Socialnämndens beslutar

1. **att** anta socialnämndens plan för kontroll och uppföljning av utförare 2026 enligt bilaga 1.

Ärendet

Socialnämndens plan för uppföljning av utförare syftar till att tillgodose uppföljning och insyn i den verksamhet som lämnats över till privata utförare och motsvarande verksamheter i egen regi. Syftet med uppföljningen är också att säkerställa en god kvalitet för den enskilde. I ärendet beskrivs hur förvaltningen avser att följa upp utförarverksamheter under 2026.

Beredning

Ärendet har beretts av tjänstepersoner inom socialförvaltningens stab.

Föredragning

Socialnämnden har ansvar för att de beslutade insatser som ges till kommunens invånare håller hög kvalitet. Med hög kvalitet avses vård som är trygg, säker, ändamålsenlig och präglad av kontinuitet. Socialnämnden upphandlar i hög grad beslutade insatser genom ramavtal och direktupphandlingar men har även verksamheter i egen regi som ska följas upp likvärdigt. Genom en återkommande uppföljning säkerställer nämnden att de insatser som ges håller hög kvalitet.

Med privata utförare reglerar avtalen nämndens krav på utföraren. Nämndens ramavtal omfattar sammantaget ett stort antal leverantörer. En viktig del i uppföljningen av de privata utförarna är att säkerställa att de följer ingångna avtal. I förhållande till utförarna i egenregi finns inga avtalsförhållanden men verksamheterna ska ändå uppfylla gällande lagkrav och arbeta efter Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd för aktuell vårdform.

Nämndens plan för uppföljning av utförare ger en beskrivning av hur uppföljningen ska gå till. I planen redovisas förvaltningens förslag till planering av uppföljning av utförare innefattande löpande uppföljning, händelsestyrd uppföljning och särskild uppföljning. Förvaltningen föreslår att den särskilda uppföljningen 2026 genomförs inom områdena familjehemsvård och skyddat boende. Under 2025 skedde en fördröjning av starten för det nya ramavtalet om skyddat boende, varför uppföljningen kom att inrikta sig mot de reformer och nya lagkrav som gäller för vårdformen. Uppföljningen 2026 av skyddat boende kommer att omfatta avtalsuppfyllelse för placeringar enligt det nya ramavtalet.

Förvaltningen avser att genomföra fler oannonserade platsbesök inom den särskilda uppföljningen än tidigare år. Förvaltningen kommer att göra ett bredare urval av vilka leverantörer som ska besökas oanmält. Tidigare år har framför allt leverantörer som nyttjats mest besökts, men under 2026 kommer även leverantörer som nyttjas i lägre utsträckning ingå.

Barnkonsekvensanalys

Uppföljning är viktigt för att säkerställa kvalitet i de verksamheter som lämnats över till privata utförare. Flera av nämndens ramavtal har barn som målgrupp, varför uppföljningen kan påverka barn direkt, andra ramavtal har vuxna som målgrupp och kan då påverka barn mer indirekt eftersom insatserna kan ges till vuxna vårdnadshavare eller övriga närstående till barn.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2026-01-15
- Bilaga 1, Plan för uppföljning av utförare 2026

Socialnämnden

Tomas Odin
Förvaltningsdirektör

Socialförvaltningen
Rapport

Datum:
2025-01-15

Diarienummer:
SCN-2026-00046-2

Handläggare:
Karin Allard, Sandra Thorngren, Benjamin Jiglund och Helena Falk Matej

Plan för uppföljning av utförare 2026

Bakgrund och syfte

Socialnämndens plan för uppföljning av utförare fyller två syften, dels att tillgodose uppföljning och insyn i den verksamhet som lämnats över till privata utförare, dels att motsvarande verksamheter i egen regi följs upp likvärdigt. Enligt 6 kap. 6 § kommunallagen ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Detsamma gäller när vården av en kommunal angelägenhet har lämnats över till någon annan.

Socialnämnden har också kommunens riktlinje för kontroll och uppföljning av privata utförare att förhålla sig till, enligt vilken varje nämnd ansvarar för planering, uppföljning och kontroll av den verksamhet som bedrivs inom sitt ansvarsområde. För socialnämnden är det huvudsakliga syftet med denna uppföljning att säkerställa en god kvalitet för brukarna. Avtalsuppföljning är en stor del av nämndens uppföljning och syftar till att säkerställa att leverantören levererar det som är efterfrågat och uppfyller de krav som är ställda i upphandlingen. Uppföljningen är också en viktig del i nämndens strategiska avtalsarbete och bidrar till utformning av kommande avtal. Ett syfte med uppföljningen är också att spegla branschen, att lyfta goda exempel och få en uppfattning om hur nämndens ramavtal fungerar.

Viktigt i sammanhanget är att med uppföljningen som grund utveckla, lära och förbättra både genom intern samverkan och tillsammans med privata utförare, vilka utgör en viktig del av välfärdssamhället.

Egen regi

Socialnämnden beslutade 2025-04-10 (se SCN-2025-00351) om att fastställa en plan för uppföljning av utförare inom egenregin. Det beslutades även att planen för uppföljning av egenregin ska koordineras med uppföljningen av privata utförare för respektive år, för en så likvärdig behandling som möjligt.

Bakgrunden till att egenregin kom att omfattas var en lagändring som beslutades i april 2024 och som fastslår att kommuner som använder sig av privata utförare för kommunala angelägenheter även ska följa upp motsvarande utförare i egen regi. I

lagrådssammanfattningen lyftes fram att det *så långt det är möjligt ska råda likvärdiga villkor för privata utförare och kommuner*.

En väsentlig skiljelinje är att en viktig del av uppföljningen av privata utförare består av efterlevnaden av det avtal som ingåtts mellan parterna. Gentemot kommunens egna verksamheter saknas ett sådant avtalsförhållande. Planen för uppföljning av egenregi innebär att uppföljningen ska riktas mot lagar, förordningar och föreskrifter som gäller för aktuella vårdformer och stödinsatser.

Socialnämndens plan för uppföljning 2026 omfattar således både privata utförare och utförare i egen regi.

Nämndens ramavtal

Socialnämndens ramavtal är avtal med leverantörer om inköp av individuella insatser. Insatser köps genom avrop från avropslista utifrån pris och individuella krav på tjänsten. I ramavtalen finns inget löfte om inköpsvolym från nämndens sida. Flera av socialnämndens ramavtal omfattar ett stort antal leverantörer.

Nämndens inköp av insatser varierar stort mellan olika utförare. Utförare som har ett lägre pris och ligger högre upp i avropsordningen används flitigare för placeringar och tvärtom används utförare längre ner på rangordningen mer sällan, eller inte alls.

För att underlätta vid placeringar och öppenvårdsinsatser har förvaltningen samordnare som hjälper socialsekreterarna med att hitta lämpliga leverantörer. Samordnarnas kontakter med leverantörerna innebär samtidigt en kontroll av leverantören.

Avtalsuppföljning

Avtalsuppföljningen är inriktad mot att kontrollera att verksamheterna följer ingångna avtal.

En stor del av uppgifterna kan inhämtas genom en telefon- eller mejlkontakt med utföraren. Andra uppgifter kräver ett besök hos utföraren. Kontakterna med utföraren sker främst genom individuppföljningen i det enskilda ärendet. Uppföljningen av den individuella insatsen ingår inte i avtalsuppföljningen men informationen från socialsekreterarna om utförandet av insatserna kan vara viktig information om en utförares kvalitetsarbete. Synpunkter och klagomål samlas upp av samordnarna eller via enhetscheferna.

Genomförandet

Förvaltningen har delat upp uppföljningen i tre kategorier:

Löpande uppföljning

Förvaltningen följer fortlöpande upp uppgifter om utförare inom ramavtalen som kommer till förvaltningens kännedom. Det kan handla om uppgifter från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) om klagomål mot en verksamhet, eller klagomål från handläggare inom förvaltningen avseende en enskild placering. I samverkan med kommunledningskontorets stab för upphandling genomför förvaltningen fortlöpande ekonomiska kontroller av utförare via en kreditupplysningstjänst. Inom tjänsten finns

uppgifter om betalningsförelägganden och skatteskulder. I samverkan med kommunledningskontorets stab för upphandling genomförs sedan 2024 också stickprov på slumpvis utvalda vårdfakturor, vilket förvaltningen kommer fortsätta med under 2026.

Information samlas också in från socialsekreterare och administratörer om hur utförarna följer avtalet. I flertalet av de insatser där socialnämnden har ramavtal krävs att utföraren har tillstånd från IVO. Tillståndet från IVO är en kvalitetskontroll av verksamheten. Inom HVB för barn och unga, skyddade boenden som tar emot barn och stödboende för ungdomar gör IVO årligen återkommande kvalitetskontroller och lämnar en tillsynsrapport. Insatser för vuxna har inte samma regelbundna tillsyn av IVO, men myndigheten har likväl ett tillsynsansvar och gör i vissa fall en kontroll av verksamheter vid inkommande klagomål.

Nämnden nyttjar IVO:s e-tjänst som kallas för placeringsstöd inför placeringar på HVB barn och unga och inför placeringar på stödboenden för ungdomar. Tjänsten finns inte för övriga placeringsformer inom socialnämndens ansvarsområde. Med placeringsstödet kan kommuner se bland annat vilka som är ansvariga för verksamheterna och information om eventuella brister som framkommit i IVO:s tillsyn under de senaste tre åren. Två gånger per år kontrolleras samtliga verksamheter som nyttjas inom socialnämndens ramavtal inom områdena mot placeringsstödet. Från och med 2026 kommer även motsvarande information gällande de placeringsformer som inte omfattas av placeringsstödet att begäras in från IVO.

Under 2025 infördes ett nytt återkommande kontrollmoment halvårsvis som handlar om kontroller mot belastningsregistret. Kontrollen avser företrädare för samtliga leverantörer som nämnden har inom ramavtal, i syfte att undersöka att ingen är dömd för brott som utgör en uteslutningsgrund i lagen om offentlig upphandling. Detta kommer att fortsätta under 2026 och utökas till att omfatta fler typer av brott för vissa ramavtal, samt till att även omfatta föreståndare för vissa ramavtal där även föreståndare inkluderas i uteslutningsgrunderna.

Händelsestyrd uppföljning

Utöver den löpande uppföljningen genomförs händelsestyrda uppföljningar av leverantörer. Den händelsestyrda uppföljningen sker på förekommen anledning till exempel vid signaler om missförhållanden hos en leverantör som förvaltningen blivit uppmärksam på. Det kan handla om avvikelser från avtal som har uppmärksamats i förvaltningens löpande uppföljning, signaler kan också komma från till exempel IVO:s placeringsstöd, Skatteverket, media eller i vissa fall privatpersoner.

Särskild uppföljning

I den särskilda uppföljningen väljs ett antal verksamheter ut för en mer ingående uppföljning och oftast genomförs besök hos utföraren. Under 2026 kommer förvaltningen genomföra särskild uppföljning inom ramavtalen skyddat boende och konsulentstött familjehemsvård. Nämnden driver inget skyddat boende i egen regi, men däremot familjehemsvård. Förvaltningen avser därför att både följa upp familjehemsvården som drivs i egen regi samt i privat regi genom nämndens ramavtal. Förvaltningen avser att genomföra fler oannonserade platsbesök inom den särskilda uppföljningen än tidigare år. Förvaltningen kommer att göra ett bredare urval av vilka leverantörer som ska besökas oanmält. Tidigare år har framför allt leverantörer som

nyttjats mest besökts, men under 2026 kommer även leverantörer som nyttjas i lägre utsträckning ingå. Inför den särskilda uppföljningen görs en riskbedömning av vilka områden som behöver fokuseras på.

Nedan redovisas socialnämndens verksamhetsområden/ramavtal och planering för vilket år de särskilda uppföljningarna ska göras. Planeringen är preliminär då ändringar kan ske på grund av oförutsedda händelser inom respektive verksamhetsområde.

Områden/ramavtal	Särskild uppföljning 2024	Särskild uppföljning 2025	Särskild uppföljning 2026	Särskild uppföljning 2027
Stödboende för vuxna med missbruk				X
Stödboende för ungdomar	X			X
Behandling spelmissbruk och spelberoende	X			
HVB för vuxna med missbruk		X		
HVB barn och unga	X			
Skyddat boende		X	X	
Familjehemsvård			X	

Redovisning

Förvaltningen sammanställer årligen en redovisning över den uppföljning som genomförts i handlingen *Uppföljning av utförare*, vilken presenteras för socialnämnden. Därutöver rapporteras händelsestyrda uppföljningar till socialnämnden om de beror på omständigheter som nämnden behöver bli uppmärksam på.